

z kapitalistických armád

ŘÍZENÍ A VEDENÍ PRŮZKUMU V DŮSLEDKU REORGANIZACE ARMÁDY NSR

(Dokončení z minulého čísla)

Podplukovník ing. Miloš Pelikán

Po rozboru charakteristických rysů útočného a obranného boje pozemního vojska Bundeswehru v aplikaci na stupně brigády a divize a zopakování obsahu zpravodajské činnosti, podílu průzkumných a zpravodajských orgánů útvarů a svazků na plnění jejich jednotlivých oblastí, budu v této části článku věnovat pozornost vyčíslení a rozboru požadavků, které v souvislosti s tím musíme při získávání práv na stupních útvar a svazek v obranném a útočném boji respektovat.

Nejde o komplexní rozbor. Jde o postihu hlavní nových momentů, které vyplývají ze změn na straně potenciálního nepřítele a z potřeb tomu odpovídajících reakcí na vlastní straně při získávání zpráv.

Vlivy na řízení a vedení průzkumu a požadavky na práci zpravodajských a průzkumných orgánů svazků a útvarů v obranném boji

Celý systém zpravodajského zabezpečení, tedy i získávání zpráv je v obranném boji do značné míry závislý [vedle celé řady jiných okolností] na způsobu přechodu vlastních vojsk do obrany a na způsobu zahájení útoku nepřítele.

Bude-li svazek (útvary) přecházet do obrany v dotyku s nepřítelem, pak činnost zpravodajských i průzkumných orgánů při získávání zpráv budou ovlivňovat zvláště tyto skutečnosti:

- obtížné řízení průzkumu ve všech jeho složkách; to vyplývá z toho, že větší část průzkumných orgánů již plní úkoly a že pro tuto činnost je k dispozici pouze minimální doba;

- nutnost změny úkolů některých již zasazených průzkumných orgánů při aktivní činnosti nepřítele a z toho vyplývající nebezpečí ztráty na jejich živé síle a bojové technice;

- omezené množství sil a prostředků v záloze průzkumu;

- možnost využití všech organických sil a prostředků k vedení průzkumu bez jakéhokoli omezení a v důsledku toho menší závislost na nadřazeném štábu v získávání zpráv.

Při přechodu svazku (útvary) do obra-

ny mimo dotyk s nepřítelem půjde zejména o tyto vlivy:

- k realizaci všech opatření, spojených s řízením průzkumu, bude více času, takže mohou být kvalitně připravena;

- plánování průzkumu musí zabezpečit všechny předpokládané varianty bojového použití svazku (útvary) v obraně; např. protiúder (protizteč) a obrana pásma (úseku) v hloubce obrany;

- všechny organické síly a prostředky průzkumu jsou sice k dispozici, avšak při jejich zasazování musí být respektován požadavek utajení;

- nutnost maximálního využití zpráv od štábů dotykových vojsk a štábu nadřízeného stupně velení až do zasazení svazku (útvary).

Způsob přechodu nepřítele do útoku bude mít rovněž značný vliv na řízení a vedení průzkumu. Za předpokladu útoku z chodu bude hlavní úsilí průzkumu na stupni svazku soustředěno až do hloubky 80 km a činnost zpravodajských i průzkumných orgánů bude velice obtížná. Při útoku z výchozího položení z dotyku může být hloubka průzkumu menší a hlavní úsilí průzkumu se pokládá do hloubky bojových sestav divizí prvního sledu (30 i více km). V obou případech bude celková hloubka průzkumu u svazku i útvaru menší než za útoku.

Ve všech těchto variantách mezi nej důležitější úkoly průzkumu v obraně patří:

- zjišťování ZHN, zvláště prostředků jaderného napadení (bez ohledu na to, zda je vedena bojová činnost s jejich použitím nebo bez jejich použití);

- upřesnění způsobu a doby zahájení útoku, jakož i síly složení, číslování, hlavního uskupení vojsk nepřítele a jeho směru hlavního úderu;

- sledování druhých sledů a záloh s důrazem na časové a prostorové možnosti jejich nasazení k rozvíjení útoku.

Na plnění těchto i celé řady dalších úkolů se diferencovaně podílejí průzkumné orgány svazků a útvarů. Vedle uvedených obecných zásad mohou jejich činnost při získávání zpráv ovlivnit tyto další momenty, vyplývající z charakteristických rysů útočného boje pozemního vojska NSR a jeho reorganizace.

1. V oblasti řízení průzkumu a činnosti zpravodajských orgánů:

Všechny změny naleznou své uplatnění zejména při plánování průzkumu jak na stupni svazků, tak i útvarů. Plnění ostatních složek řízení bude sice probíhat podle všeobecných zásad, avšak i v nich se do určité míry odrazí závěry z plánování.

Při plánování průzkumu půjde o to, aby

byly vzaty plně v úvahu nové možné objekty průzkumu, jejich předpokládaná činnost do a po zahájení útoku nepřítele a z toho vyplývající nové úkoly průzkumu. Dále pak bude třeba zabezpečit maximální a optimální pokrytí objektů průzkumu vlastními průzkumnými orgány na stupni svazků a útvarů.

V souvislosti s tím bude nutné při stanovení úkolů průzkumu zabezpečit získání zpráv o:

- ZHN, zvláště prostředků jaderného napadení a možnostech jejich víceúčelového použití (dp divizí a do brigád);

- přípravě výchozího položení nepřítele pro útok z dotyku a s tím souvisejícími příznaky možného přeskupení nebo vystředání jeho vojsk, popřípadě průlomů,

- zaujetí a budování vyčkávacího prostoru a dalších náznacích přípravy útoku z chodu;

- možnostech klamného útoku nebo útoku s omezeným cílem;

- síle, složení, číslování a příslušnosti jednotek, útvarů a svazků nepřítele s důrazem na nové prvky v jeho sestavě a jejich činnost do zahájení a v průběhu útoku (praporeční, protitankové prostředky, čtvrté roty u tpr mb a mpr tb, ptr u tb, ptptr u mob a hb, baterie raketometů u dp, baterie PLRS u plo, zajišťovací praporec, atd.);

- hlavním uskupením palebných prostředků, tankových jednotek a možným směrem hlavního úderu;

- možném využití protitankových prostředků (zvláště ptr nebo ptptr) a protiletadlových prostředků (baterie PLRS) při odrazení protiztečí;

- situaci druhých sledů a záloh do zahájení útoku a zvláště v průběhu útoku s důrazem na zámýsl jejich použití;

- zasazení druhých sledů, zvláště tankových jednotek k rozvíjení úspěchu a zabezpečení jejich zasazení příslušnými zálohami (protitankovými, ženijními, atd.);

- zámýslu k použití zejména tankových jednotek a útvarů k obchvatu, obejití, k úderům z týlu nebo úderům z různých směrů;

- prostorech rozmístění, zabezpečení a přímé ochrany míst velení brigád a divizí;

- náznacích přechodu do pronásledování, sestavě a použití tankových jednotek nepřítele;

- situace průzkumných jednotek nepřítele, působících ve vlastní sestavě a možnostech použití jeho vzdušných prostředků;

- výzbroji a bojové technice, s důrazem na nově zaváděné druhy protitankových zbraní, tanků a obrněných transporterů.

2. V oblasti vedení průzkumu a činnosti průzkumných orgánů:

O úspěchu v činnosti průzkumných orgánů bude rozhodovat jejich příprava a všestranné zabezpečení, stejně jako jejich kvalita a včasné řízení zpravodajskými orgány. Při přípravě si musí osvojit všechny změny v organizaci, výzbroji a bojové technice pozemních sil bundeswehru a zvládnout rozpoznávání nově zaváděné bojové techniky. Ve vybavení průzkumných skupin a skupin hloubkového průzkumu by měl být zvýrazněn význam protitankových prostředků, vzhledem k značné nasycenosti sestav brigád a divizí bundeswehru obrněnou a protitankovou technikou a možností střetnutí průzkumných orgánů s nepřítelem.

Počty a druhy zasazovaných průzkumných orgánů budou stanoveny při plánování průzkumu. V každém případě musí však být pokryt nejdůležitější objekty průzkumu a zabezpečit plnění stanovených úkolů průzkumu v rozhodujících etapách přípravy a vedení obranného boje, to znamená v době přípravy útoku, při boji o přední okraj obrany a za protiztečí (protiúderů).

Mezi nejvýznamnější průzkumné orgány na stupni útvarů patří průzkumné skupiny, na stupni svazků skupiny hloubkového průzkumu a orgány rádiového průzkumu. Průzkumné skupiny a skupiny hloubkového průzkumu budou získávat zprávy v sestavě nepřítele. Ostatní průzkumné or-

gány budou působit ve vlastní sestavě (pozorovací hlídka, pohyblivá pozorovací hlídka, důstojnická průzkumná hlídka, rádiový a radiotechnický průzkum, průzkumné orgány druhů vojsk a speciálních vojsk) v blízkosti předního okraje a bude připraven jejich manévry do hloubky obranné sestavy pro případ úspěchu nepřítele.

Vedle hlavního úsilí průzkumu, soustředěného do hloubky sestavy nepřítele, musí být věnována značná pozornost průzkumu ve vlastní sestavě vzhledem k možnostem použití průzkumných jednotek a výsadek různého druhu.

Získávání zpráv (řízení a vedení průzkumu) v obraně je mnohem obtížnější a složitější než za útoku z těchto důvodů:

- aktivita bojové činnosti je na straně nepřítele;

- objekty průzkumu jsou v pohybu (zvláště za útoku z chodu) a je jich více;

- při stejném množství sil a prostředků průzkumu je šířka pásma průzkumu větší;

- více pozornosti musí být věnováno průzkumu ve vlastní sestavě.

Z těchto závěrů vyplývá, že průzkum v obraně musí být racionálně a hospodárněji řízen, zodpovědněji a pečlivěji veden s hlavním důrazem na pokrytí nejdůležitějších objektů. K vedení průzkumu musí být v mnohem větší míře využívány bojové jednotky, zejména při tvorbě pozorovacích hlídek, bojových průzkumných hlídek, popřípadě i průzkumných skupin.

Vlivy na řízení a vedení průzkumu a požadavky na činnost zpravodajských a průzkumných orgánů svazků a útvarů v útočném boji

Činnost při získávání zpráv v útočném boji bude ovlivňovat celá řada okolností, z nichž mezi nejvýznamnější patří způsob zahájení vlastního útoku a druh obrany, kterou nepřítel povede. Prvosledové útvary a svazky budou přecházet do útoku z dotyků, zatímco útvary a svazky druhého sledu budou obvykle zahajovat útok z chodu. Oba způsoby vedení útoku mají své odlišnosti, které se rovněž plně odrážejí v řízení a vedení průzkumu. Charakteristické rysy v získávání zpráv za útoku z dotyků jsou obdobné jako tatáž činnost při obraně v dotyku. Stejně tak i vlivy na získávání zpráv za útoku z chodu mají mnoho společného s vlivy v téže činnosti při obraně mimo dotyk. Z těchto důvodů nebudu tyto rysy a vlivy na tomto místě znovu uvádět a opakovat.

Včasné a správné rozpoznání druhu připravované obrany bude rovněž ovlivňovat další činnost spojenou se získáváním zpráv. Půjde-li o poziční obranu, bude hlav-

ní úsilí průzkumu soustředěno do menší hloubky než v případě pohyblivé obrany. Přestože objekty průzkumu zůstanou v podstatě stejné, budou se úkoly průzkumu od sebe značně lišit. Obdobně tomu bude i v případech, kdy nepřítel povede obranu na široké frontě, spěšně zaujatou obranu nebo boj na zdrženou. Ve všech případech bude však hloubka průzkumu větší než v obraně a bude dosahovat u svazků až 100 km, u útvarů až 50 km. Tato hloubka v podstatě vyplývá z možného dosahu (použití) nejvýkonnějšího průzkumného orgánu toho kterého stupně vedení (svazek — skupina hloubkového průzkumu; útvary — průzkumná skupina).

Bez ohledu na způsob zahájení útoku a druh obrany nepřítele, k hlavním obecným úkolům průzkumu za útoku počítáme:

- sledování ZHN, zejména prostředků jaderného napadení v podmínkách vedení boje s jadernými zbraněmi nebo i bez jaderných zbraní;

— zjišťování druhu obrany; síly, složení, číslování a bojové sestavy vojsk v obraně, jakož i stupně jejího celkového ženijního vybudování a prostorů hlavního odporu;

— pátrání po druhých sledech a zálohách a možném zámyslu jejich použití k protiztečím (protiúderům).

K těmto nejzákladnějším úkolům průzkumu přistupuje ještě celá řada dalších, jako např.:

— průzkumové zabezpečení křídel a boků, taktických vzdušných výsadek a předsunutých odřadů;

— zjišťování zpráv potřebných k průlomu postavení a pásem v hloubce obrany, k zabezpečení zasažení druhých sledů a záloh, k násilnému přechodu vodních překážek, k přechodu do pronásledování atd.

Plnění těchto i dalších úkolů zabezpečují zpravodajské orgány v procesu řízení průzkumu a průzkumné orgány při vlastním vedení průzkumu s přihlédnutím k těmto zvláštnostem a vlivům, které vyplývají z charakteristických rysů obranného boje pozemních sil NSR a jejich reorganizace:

1. V oblasti řízení průzkumu a činnosti zpravodajských orgánů:

Stejně jako v obraně půjde zejména o plánování průzkumu. S přihlédnutím k novým objektům průzkumu, jejich možnostem a z toho vyplývajícím novým úkolům průzkumu musí být při plánování průzkumu zabezpečeno získávání zpráv o:

— situaci, uskupení a možnostech zasažení prostředků jaderného napadení při vedení boje s jejich použitím, nebo bez jejich použití;

— přeskupování nebo střídání vojsk nepřítele a jejich přechodu do obrany v dotyku;

— druhu obrany budované v dotyku s protivníkem (poziční nebo pohyblivá);

— vyvádění jednotek a útvarů do hloubky a budování obrany mimo dotyk s protivníkem;

— organizaci, budování a obsazování zabezpečovacího pásma a postavení bojového zajištění při obraně mimo dotyk s protivníkem;

— možnostech čtvrtých rot u mpr tb a u tpr mb v obraně (záloha, tanky přímé podpory, ochrana tanků, protitanková obrana);

— hlavním uskupením brigádního a divizního dělostřelectva a zámyslu jeho použití zejména v protipřipravě a k palebnému zabezpečení protiztečí (protiúderů);

— způsobu využití protitankových

prostředků praporů a ptr (ptpr) brigád v systému protitankové obrany a způsobu jejich skloubení se zátarasy;

— možnostech použití ptr tb;

— uplatnění nově zaváděné obrněné a protitankové bojové techniky v protiztečích a v systému protitankové obrany;

— pozemní a protivzdušné ochrany míst velení, druhých sledů a záloh divizí;

— činnosti průzkumných jednotek brigád a divizí ve vlastní sestavě;

— možném způsobu zabezpečení plánovaných protiztečí (protiúderů) nepřítele po stránce průzkumové, palebné a případně i vzdušnými výsadek;

— příznacích přechodu vojsk nepřítele do útoku, zejména v případě úspěšných protiztečí (protiúderů);

— přechodu nepřítele k boji na zdrženou po neúspěšném vedení obranného boje.

2. V oblasti vedení průzkumu a činnosti průzkumných orgánů:

Požadavky na přípravu a vybavení průzkumných orgánů jsou obdobné jako v obraně. Větší hloubka a mnohdy i delší časové období činnosti v týlu nepřítele budou však klást zvláště u skupin hloubkového průzkumu a průzkumných skupin vyšší požadavky na jejich všestranné materiálně technické a zdravotnické zabezpečení a eventuální doplnění vzdušnou cestou.

Pokud jde o množství a druhy vysílaných průzkumných orgánů, nebudou podstatně odlišnosti od zásad, platných pro průzkum v obraně. Pouze průzkumných skupin bude výhodnější, na rozdíl od obrany, vytvářet méně, avšak početně silnějších.

Hlavní úsilí v činnosti průzkumných orgánů musí být koncentrováno k průzkumovému zabezpečení rozhodujících etap přípravy a vedení útočného boje, a to zahájení útoku, odrážení protiztečí (protiúderů), zabezpečení zasažení druhých sledů, průlom postavení v hloubce, násilný přechod vodních toků a přechod do pronásledování.

Typickými průzkumnými orgány při pohyblivých družích bojové činnosti, tedy i za útoku, jsou průzkumné skupiny na stupních útvarů a svazků. Tyto orgány v součinnosti se skupinami hloubkového průzkumu a rádiovým průzkumem jsou schopny získávat nejhodnotnější zprávy o nepříteři a terénu. Úsilí průzkumných orgánů bude soustředěno na směr hlavního úderu, popřípadě k průzkumovému zabezpečení odkrytých křídel a boků. V sestavě nepřítele budou působit skupiny

hloubkového průzkumu svazků a průzkumné skupiny svazků a útvarů. Ostatní vojenské průzkumné orgány a průzkumné orgány druhých vojsk a speciálních vojsk budou ve vlastní sestavě s připraveným manévrem v průběhu útoku k zabezpečování zejména rozhodujících etap útočného boje.

Při získávání zpráv je nutné plně využít výhod, které útočný boj, ve srovnání s obranou, pro tuto činnost poskytuje. Mezi ně patří:

- aktivita na vlastní straně;
- relativní klid objektů průzkumu a jejich menší množství;
- menší šířka pásma průzkumu.

Bez ohledu na druh bojové činnosti (útok, obrana), vynucují si organizační změny v pozemním vojsku armády NSR uplatnění těchto nových momentů při vedení průzkumu:

V přípravě průzkumných orgánů dosáhnout teoretického zvládnutí nových prvků bojové sestavy, zavádění výzbroje a bojové techniky a předpokládaných změn v zásadách bojového použití pozemního vojska armády NSR. Hloubku těchto požadavků teoretických znalostí diferencovat jednak podle druhu průzkumného orgánu a zastávaných funkcí, jednak podle stupně velení. Hlavní pozornost věnovat připravenosti velitelů průzkumných orgánů. Dosáhnout rovněž schopnosti praktického použití osvojené si teorie při plnění úkolů průzkumu.

Ve vybavení průzkumných orgánů, které působí v sestavě nepřítel (průzkumné skupiny, skupiny hloubkového průzkumu), zvýšit jejich možnosti aktivní bojové činnosti při napadení pozemním nepřitelem, zejména pokud jde o jeho tanky a protitankové zbraně. U všech průzkumných orgánů zkvalitnit prostředky k přesnému zjišťování objektů průzkumu a k rychlému předávání zjištěných zpráv.

Ve složení, množství a činnosti průzkumných orgánů zabezpečit vytváření dostatečně silných průzkumných orgánů schopných splnit zvýšené požadavky na vedení průzkumu. Systém pozorování zkvalitnit náročnější přípravou a zvýšením počtu pozorovatelů u jednotek, pozorovacích (pohyblivých pozorovacích) hlídek u útvarů a svazků a plně jej skloubit s činností průzkumných orgánů téhož charakteru od druhých vojsk a speciálních vojsk. Mnohem více než dosud využívat k vedení průzkumné orgány jako jsou skupiny k výpadům, zřizování léček a jednotky pro průzkum bojem. K vedení průzkumu v sestavě nepřítel, v závislosti na konkrétní situaci, zasazovat na

stupni útvaru minimálně dvě, na stupni svazku čtyři průzkumné skupiny a u svazku vedle toho tři až čtyři skupiny hloubkového průzkumu. Ze sestavy průzkumných skupin (zejména divizních) vyčleňovat jednu i více průzkumných hlídek k vedení průzkumu v určeném směru (pásmu) v závislosti na jejich složení. Vysílání pouze pátracích vozidel nebude postačovat. U skupin hloubkového průzkumu vytvářet alespoň dvě pozorovací (pohyblivé pozorovací) hlídky, což však jejich dosavadní organizace na divizním stupni neumožňuje.

Zvýšené nároky na sílu a množství průzkumných orgánů vojskového průzkumu je nutné řešit daleko širším využitím vyčleněných bojových jednotek, předem k tomuto účelu připravených. Z toho důvodu musí být také jejich příprava k plnění úkolů průzkumu mnohem intenzivnější a efektivnější.

Průzkumné orgány rádiového, radio-technického, radiolokačního, dělostřeleckého, ženiijního, radiačního a chemického průzkumu budou plnit své odborné úkoly s doplněnou obsahovou náplní v obdobném složení a množství jako doposud, avšak v mnohem užší součinnosti s vojskovým průzkumem k zabezpečení komplexnosti jak při získávání, tak i při zpracování zpráv.

Reorganizace a přezbrojení pozemního vojska bundeswehru ovlivní tedy některé zásady tvorby, přípravy a činnosti průzkumných orgánů jednotek, útvarů a svazků.

Zpravodajské a průzkumné orgány musí proto výtečně znát všechny změny, k nimž došlo a bude docházet u potenciálního nepřítel, zvláště u armády NSR. Vědět, jak se tyto změny projeví v charakteristických rysech a zásadách jeho bojové činnosti a vyvodit z toho potřebné závěry pro vlastní činnost při řízení a vedení průzkumu.

Závěr

Všechna již uskutečňovaná i plánovaná opatření v pozemním vojsku armády NSR vedou a povedou k zabezpečení jeho kvalitnějšího použití ve všech druzích bojové činnosti, zvláště pak v útočném boji. Tomu plně nasvědčují dosavadní změny v organizaci pozemního vojska, v jeho výzbroji a bojové technice, jakož i v jeho řízení a materiálním zabezpečení. Tato skutečnost také jasně potvrzuje, přes všechny pozitivní rysy zahraniční politiky spolkové vlády k socialistickým státům, rozpor mezi slovy a skutky této vlády. Reálné nebezpečí západoněmeckého militarismu a revanšismu i nadále trvá.

Strukturální, organizační i materiální změny budou mít za následek úpravy některých taktických zásad a charakteristických rysů boje. Půjde o zvýšení schopnosti vést aktivní bojovou činnost s použitím i bez použití jaderných zbraní v odpovídajících terénních podmínkách Středoevropského válčiště. V útočném boji

bude cílem dosáhnout rychlého a efektivního ničení protivníka těsným spojením manévru palbou a pohybem, jakož i ovládnutí terénu. V obranném boji půjde o ještě výraznější vyjádření aktivity a zejména dočasnosti tohoto druhu bojové činnosti a tudíž i jeho plné využití při plnění cílů a posláních strategického principu „přední obrany“.

Zpravodajské zabezpečení boje musí v obou svých oblastech postihnout všechny tyto skutečnosti a celým systémem získávání zpráv vytvořit optimální podmínky k tomu, aby je zpravodajské orgány včas a správně zpracovaly a velitelé využili v zájmu úspěšné bojové činnosti vševojskových svazků a útvarů. Centrální a komplexní řízení a vedení průzkumu musí včas a kvalitně postihnout všechny dosavadní i budoucí změny v organizaci, výzbroji, bojové technice a taktice pozemního vojska armády NSR.